

Nyheter

I korthet.

Friande dom kring lyxiga bjudmiddagar

Musik. De företrädare för svenska musik- och kulturorganisationer och myndigheter som misstänkts för mutbrott frias. Stockholms tingsrätt ogillade på måndagen åtalerna både mot organisationerna som bjudit på julmiddagar och vårfester och mot de myndighetsföreträdare som varit med på dessa tillställningar.

FST, Föreningen svenska tonsättare, misstänktes inledningsvis för att med hjälp av en kostbar middag ha mutat makthavare inom kulturvärlden. Under en julmiddag på en lyxkrog i Stockholm, åt och drack 271 gäster för totalt 1260 kronor per person, enligt SR:s granskning i programmet ”Kaliber”.

Intresseorganisationen Skap blev senare indragen i utredningen liksom chefer vid myndigheterna Statens musikverk, Statens kulturråd och Konstnärsnämnden. Samtliga åtalade förnekade brott.

Rätten skriver att dessas närvaro på tillställningarna ”har varit berättigad även om det kan hävdas att det varit dyra och fashionabla tillställningar”.

– Det här är ett kvitto på att det vi har gjort har varit legitimt och korrekt, säger Skaps ordförande Alfons Karabuda till DN. **Georg Cederskog**

”Jag är nästan alltid ensam och talar med mig själv.”

Det skriver **Greta Garbo** i ett brev från Beverley Hills till sin väninna Märta Wachtmeister. Brevet ingår i en samling som väntas säljas för omkring 200 000 kronor vid en auktion hos Sotheby's.

Foto: TT

184 426

biobesökare...

...såg filmen ”Solsidan” under premiärhelgen. Filmen visades på 300 biodukar. Det är den starkaste öppningen för en film på bio i år. **TT**

Tre frågor. Jill Johnson

”Jag har aldrig velat begränsa mig till country”

Jill Johnsons succéshow ”That’s life” flyttar från Göte-borg till Stockholm och Chinateatern. Showen, där ”Jills veranda”-stjärnan hyllar amerikanska artistiker från femtiotalet och framåt, får nypremiär den 5 april.

Foto: Linda Forsell

– Jag och mina produc-ter, Mikael Gordon-Solfors och Patrik Krall, satt i två dygn och bestämde låtlistan. Jag ställde mig upp och app-låderade när den var klar! Frank Sinatra var självklar, Dolly Parton lika självklar, men andra delar var nya för mig.

3 Flera av de mycket positiva recensionerna har uppmärksammat att showen innehåller få countrylåtar. Varför?

– Jag har aldrig velat begränsa mig till country. Jag har varit en revolutionerande artist på det sättet, om man får säga så. Men eftersom ”Jills veranda” går parallellt med showen känner jag inte att jag släpper countryn, utan att jag får utlopp för den i program-met.

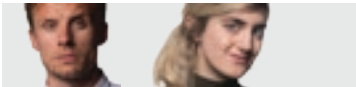
Greta Thurfjell

2 Du sjunger främst andra artisters låtar i ”That’s life” - hur valdes de ut?

DN granskar. Kulturprofilen ska ha avslöjat Nobelpristagare

”Han har fått informationen av sin hustru”

- Flera personer vittnar om att Kulturprofilen i förväg spridit uppgifter om Nobelpristagaren i litteratur.
- ”Den jäveln”, säger Peter Englund, tidigare ständig sekreterare i Svenska Akademien, och skyller läckan på mannens hustru som är ledamot.
- Samtidigt avslöjar Englund att han redan 2014 fick uppgifter om Kulturprofilens inblandning.

Hugo Lindkvist, text
Matilda Gustavsson, text

● Två dygn innan den ständige se-kreteraren Peter Englund öppnade dörrarna i Börssalen och tillkänna-gav 2014 års Nobelpristagare i lit-teratur visste fler än de arton leda-möterna vilket namn som väntade. Det säger en av de anonyma kvinnor som medverkade i DN:s granskning av Kulturprofilen, och som sade sig ha utsatts för sexuella trakasserier och övergrepp.

Tre av kvinnorna berättar nu att Klubbens konstnärlige ledare, som är gift med en ledamot i Svenska Akademien, ska ha läckt Nobelpris-tagarna till dem i förväg. Det hand-lar om Elfriede Jelinek år 2004, Harold Pinter 2005 och Patrick Modiano 2014. Enligt flera personer ska mannen också ha talat om sig själv som inblandad i priset till Jean-Marie Gustave Le Clézio år 2008.

– Kulturprofilen har alltid velat framställa sig som stor och viktig så jag vet inte vad som stämmer men han talade ofta om sin delaktighet i de nya ledamöter som valdes in. Och i Nobelprisen, säger en av de tre kvinnorna, som jobbade på Klub-ben hösten år 2014.

Två dagar innan namnet på det årets pristagare i litteratur tillkän-nagavs satt hon på kontoret.

– Han kom in och frågade i för-bifarten om jag ville veta vem som skulle vinna. Jag gav honom en blick som om jag inte trodde honom, och då sa han att det var Patrick Modia-no. Och att ”om du vågar kan du ju satsa pengar”, vilket jag inte gjorde. Sedan skyndade han vidare.

Misstankar om läckor inom Svens-ka Akademien har ofta diskuterats, framför allt sedan vadslagningen kring priset tog fart under tidigt 2000-tal. Flera gånger har oddsen på pristagaren sjunkit nära inpå offentliggörandet, bland annat år 2014 då Patrick Modiano fick priset.

Akademiens tidigare ständige se-kreterare Peter Englund säger till DN att de nya anklagelserna mot Kulturprofilen hade gjort honom chockad om de kommit för ett par veckor sedan.

Foto: Alexander Mahmoud

”Nu måste jag säga att ingenting förvånar mig längre angående den personen. Den jäveln.”

Peter Englund.

– Men nu måste jag säga att ingen-ting förvånar mig längre angående den personen. Den jäveln.

Om uppgifterna om hans läckor stämmer, hur skulle han ha fått informationen?

– Han har fått den av sin hustru, antar jag, säger Peter Englund.

Han avslöjar att han själv år 2014 nåddes av uppgifter om Kultur-profilen som en möjlig läcka.

– Ja, det var kring Modiano. Det var en artikel i fransk press – som jag minns det i tidningen Le Mon-de – som tydligt pekade i riktning mot herr Kulturprofilen. Jag hade ett samtal med honom men han förnekade allt. Och jag talade med hans hustru som reagerade som hon brukar reagera när någon form av skugga skulle kunna falla över Kulturprofilen. Hon gick till myck-et aggressiva motangrepp och då släppte jag frågan.

Så hon fick dig att släppa det?

– Jag släppte frågan eftersom att allt som fanns var artikeln. Vi hade inga egna indikationer på att det verkligen fanns en läcka.

Men Modianos Nobelpris är ett av dem som har nämnts i spekulatio-ner om läckor.

– Jag minns inte det där förloppet exakt men jag tog del av uppgifter-na som vid ett enda tillfälle nämndes i fransk press. Och jag gick till personerna det handlade om, som förnekade allt. De sa att det rörde sig om ett missförstånd. Och sedan släppte jag den frågan. Jag berät-

Detta har hänt.

- **DN kunde den 21 november** publicera vittnesmål från 18 kvin-nor om sexuella trakasserier och i flera fall fysiskt våld som Kul-turprofilen utsatt dem för mellan 1996 och 2017.
- **Mannen har starka band** till Svenska Akademien. Utöver att vara gift med en av ledamöterna

DN Kultur 22 november.

har han nyligen offentligt hyllats av en av de andra ledamöterna och driver verksamhet som har samar-betat med och mottagit finansiellt stöd från Svenska Akademien.

● **Flera av de övergrepp** som han anklagas för ska ha skett i Akademiens lägenheter i Paris respektive Gamla stan i Stock-

Första pristagaren som läcktes: Elfriede Jelinek, 2004.

Andra pristagaren som läcktes: Harold Pinter, 2005.

Tredje pristagaren som läcktes: Patrick Modiano, 2014.

Foto: IBL

tade det kanske för Sara (Danius) då hon tog över men i övrigt har vi inte diskuterat saken, säger Peter Englund.

Även under Horace Engdahls år som ständig sekreterare läckte Kulturprofilen vilka som skulle få Nobelpriset, uppger två kvinnor som tidigare umgicks i samma kretsar. Sensommaren år 2004 befann sig de båda tillsammans med Kulturprofilen på restaurangen Wasahof i Stockholm. Han började tala om Nobelpriset.

– Han pratade ofta om att han visste vilka som var aktuella. Han ville väl visa sig viktig, visa att han verkligen ingick i den kretsen. Vilket han ju på många sätt gjorde, så jag trodde honom, säger en av dem.

Just den kvällen på Wasahof ska Kulturprofilen ha börjat kasta ut olika ledtrådar om det årets Nobelpristagare.

– Han sa att det är en kvinna. En dramatiker. En feminist. Kontroversiell, och så vidare. Och när min vän gissade på Elfriede Jelinek skrattade han på ett sätt som vi båda uppfattade som totalt bekräftande, säger hon om sin kompis som också minns hur hon fick höra pristagarens namn i förväg:

– Han signalerade tydligt att det var Jelinek. Men när hon fick priset insåg jag att jag ändå inte riktigt tagit det på allvar. Jag blev chockad när hennes namn ropades ut: Helvete, han visste verkligen.

Hon berättar också att händelsen upprepades året därpå.

– Jag var involverad i ett stort arbete som rörde dramatikern Harold Pinter, som vid den tiden var rätt okänd i Sverige. Jag var ute på krogen med min vän som också hörde Kulturprofilen säga att mitt Pinterprojekt var väldigt lämpligt och skulle ge stor utdelning om några månader. Och det var mer än en hint. Han sa namnet och jag visste att det stämde.

Utöver de tre kvinnor som vittnar om direkta läckor talar flera andra kvinnor om Kulturprofilens sätt att tala om sin insyn i Svenska Akademiens arbete med Nobelpriset.

– Han gav aldrig mig något namn men han pratade alltid om att han visste vem som skulle få priset, säger en kvinna.

Kulturprofilen påstås särskilt ha pratat om sin inblandning i Jean-Marie Gustave Le Clézios pris, även före tillkännagivandet.

– Han brukade ta upp honom, och ibland Modiano, och tala om dem på ett sätt som skulle få det att låta som om han hade inflytande. Han kunde säga saker i stil med att ”nu är det snart dags” och ”jag ska ligga på om det”. Jag tänkte mest att det var skryt. Han sa sådant för att imponera på tjejer. Men det har varit märkligt att senare höra de namnen ropas ut, säger en annan kvinna.

Horace Engdahl uttryckte själv

misstankar om läckor inom Akademien år 2008, när Jean-Marie Gustave Le Clézio fick priset. Kort inpå offentliggörandet rasade oddsen på författaren och spelbolaget Ladbrokes stoppade vadslagningen. I en intervju med P1 Morgon sa Horace Engdahl att han var övertygad om att det fanns en läcka och menade att Akademien skulle ”täppa till den”.

Men nu vill han inte kommentera de nya uppgifterna om vad som ska ha skett under hans tid som ständig sekreterare:

”Jag skulle bryta mot Svenska Akademiens stadgar om jag kommenterade dem utan att vara uttryckligen bemyndigad därtill genom ett beslut i Akademien. Det är så våra regler ser ut”, skriver han i ett mejl till DN.

Peter Englund bekräftar däremot läckan i samband med Jean-Marie Gustave Le Clézios Nobelpris, och att den hade ”fransk koppling”.

– Det fanns indikationer på en fransk koppling, som hade att göra med vadslagningsmönstren, som var kopplade till franskspråkiga territorier, säger Peter Englund.

Att många fransmän satsade på Jean-Marie Gustave Le Clézio?

– Det är det enda jag minns: indikationerna kring läckan hade att göra med hur oddsen rört sig i franskspråkiga territorier. Det var då Ladbrokes avbröt, tror jag. Det var före min tid som ständig.

Har de indikationerna – och att Kul-

turprofilen pekades ut i fransk press år 2014 – aldrig fått Akademien att misstänka den läcka kvinnorna nu vittnar om?

– Nej, inte alls. Det har funnits en väldigt samstämmighet bland ledamöterna – bland alla ledamöterna – om att läckor är enormt skadliga för Akademien och riskerar att sänka priset.

Spelbolagen Ladbrokes, Unibet och Betsson uppger att man i dag inte har uppgifter om att läckor kan ha påverkat spelandet på Nobelpriset i litteratur. Flera pristagare har också beskrivits som överraskningar för spelbolagen, däribland årets mottagare Kazuo Ishiguro. De möjliga vinsterna i vadslagningen av Nobelpriset är också låga i jämförelse med utdelningen på sportspel, uppger bolagen.

Natali Phalén, generalsekreterare på Institutet mot mutor, säger till DN att eventuellt brott kan misstänkas om en utomstående person betalat sig till information om pristagaren, exempelvis genom pengar eller gåvor. Det finns inga uppgifter om att det ska ha skett i de fall som nämns i den här artikeln.

Peter Englund betonar dock att Akademien ser allvarligt på misstankarna och menar det att kan handla om sekretessbrott.

Vilka följder kan det få?

– Det måste du tala med Sara Danius om, säger Peter Englund.

Som DN tidigare berättat har

Svenska Akademiens ständiga sekreterare Sara Danius anlitat en advokatbyrå som ska utreda varje ledamots relation till Kulturprofilen och om mannen har haft något inflytande över institutionens arbete.

I förra veckan uppmärksammade Expressen att utredningen – som utförs av advokatbyrån Hammar-skiöld & Co – också specifikt ska titta på om Akademien låtit sig påverkas i valet av Nobelpristagare och om det kan vara så att ledamöter har läckt information om pristagarna i förväg.

– Jag kan varken bekräfta eller dementera de uppgifterna. När utredningen är klar ska det ske en redovisning till Svenska Akademien. Vi måste gå till botten med alla frågor och göra en noggrann utredning, säger advokat Peder Hammar-skiöld till DN.

DN har sökt Sara Danius för en kommentar om de nya anklagelserna kring läckor, och vad de kan få för konsekvenser, men hon vill inte intervjuas:

”Tyvärr kan jag inte svara på några frågor eftersom en advokatutredning pågår”, skriver Danius i ett mejl.

DN har sökt Kulturprofilen och hustrun som är ledamot i Svenska Akademien och gett dem möjlighet att bemöta anklagelserna.

hugo.lindkvist@dn.se
matilda.gustavsson@dn.se

holm. Kulturprofilens beteende har enligt DN:s källor varit känt i denna prestigefyllda del av kulturvärlden ända sedan 1980-talet, men omgetts av en stark tystnadskultur.

● **Akademiens ständiga** sekreterare Sara Danius fördömde redan samma kväll som DN:s publice-

DN Kultur 23 november.

ring Kulturprofilens agerande som ”djupt oanständigt”. Hon klargjorde vidare att hon förväntar sig att Svenska Akademien nu avslutar allt samarbete med mannen och hans verksamhet.

● **Torsdagen den 28 november**, vid ett av Akademiens ordinarie sammanträden, framkom även att

DN Kultur 25 november.

ledamöters familjemedlemmar utsatts ”för önskad intimitet”.
● **Efter DN:s granskning** har fem kvinnor polisanmält Kulturprofilen för sexuella övergrepp och trakasserier.

🔍 **Läs alla artiklar** i DN:s granskning om Kulturprofilen på dn.se/kultur